

ת"פ 35981/08/16 - מדינת ישראל נגד איאד גדאללה

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 35981-08-16 מדינת ישראל נ' גדאללה

בפני
בעניין: כבוד השופט ירון מינטקביץ
מדינת ישראל - המאשימה ע"י עו"ד שמרית
וולף

נגד
איאד גדאללה - הנאשם ע"י עו"ד יצחק
אסקין

גזר דין

רקע

הנאשם עבד כרופא שיניים עצמאי בין השנים 2007-2011. לאורך תקופה נמנע הנאשם מלדווח לרשויות על הכנסות בסכום מצטבר של 393,933 ש"ח:

בשנת 2007 היו הכנסותיו של הנאשם 15,378 ש"ח, אך הנאשם דיווח למס הכנסה ולמס ערך מוסף על הכנסות של 12,893 ש"ח בלבד.

בשנת 2008 היו הכנסותיו של הנאשם 94,703 ש"ח, אך הנאשם דיווח למס הכנסה ולמס ערך מוסף על הכנסות של 41,515 ש"ח בלבד.

בשנת 2009 היו הכנסותיו של הנאשם 123,067 ש"ח, אך הנאשם דיווח למס הכנסה ולמס ערך מוסף על הכנסות של 15,337 ש"ח בלבד.

בשנת 2010 היו הכנסותיו של הנאשם 184,232 ש"ח, אך הנאשם דיווח למס הכנסה ולמס ערך מוסף על הכנסות של 41,164 ש"ח בלבד.

בשנת 2011 עד ליום 13.9.11 היו הכנסותיו של הנאשם 128,134 ש"ח, אך הנאשם דיווח למס הכנסה ולמס ערך מוסף על הכנסות של 40,672 ש"ח בלבד.

בשל מעשיו אלו הורשע הנאשם בחמש עבירות של מרמה ותחבולה לפי פקודת מס הכנסה וחוק מס ערך מוסף, ארבע עבירות של השמטת הכנסות מדו"ח, ועבירה של הכנת פנקסים כוזבים לפי פקודת מס הכנסה וחוק מס ערך מוסף.

עמדות הצדדים

ב"כ המאשימה הפנתה לחומרת העבירות בהן הורשע הנאשם ופגיעתן בערכים מוגנים. מנגד התייחסה לכך שלנוכח סכומי המס, מדובר בעבירות שניתן היה להמירן בכופר.

לשיטתה, מתחם העונש ההולם את העבירות בהן הורשע הנאשם, בשים לב להיקפן הכספי, נע בין מאסר שיכול וירוצה בעבודות שירות ועד מאסר לריצוי ממש. לאור נסיבות המקרה, ובכלל זה העובדה כי הנאשם לא שילם את חובו ולאמור בתסקיר, ביקשה להשית על הנאשם עונש של ששה חודשי מאסר וקנס.

ב"כ הנאשם הפנה לכך שהנאשם היה יכול להמיר את ההליך הפלילי בכופר כסף, אך נקלע לפשיטת רגל ועל כן לא היה באפשרותו לעמוד בתשלום. עוד הפנה לכך שלמרות הליך פשיטת הרגל שילם הנאשם את עיקרו של חוב המס, ונותר לו סכום לא גבוה, אשר לגביו הגיע עם הרשויות להסדר תשלומים.

מתחם העונש

לאור תקופה של כחמש שנים, השמיט הנאשם מן הדוחות אותם הגיש חלק מהכנסותיו, בהיקף מצטבר של כ- 400,000 ש"ח, על מנת להתחמק מתשלום מס הכנסה ומס ערך מוסף.

שני ערכים מוגנים נפגעו בשל מעשי הנאשם, ערך השוויון בנטל המס וערך הפגיעה בקופה הצבורית. עד היום הנאשם לא שלם את חובו לקופה הצבורית. מטעמי ב"כ הנאשם עולה, כי הנאשם בהליכי פשיטת רגל ומדובר בחוב אבוד.

מלבד חומרת העבירות ופגיעתן בערכים מוגנים חשובים, אלו עבירות אשר הפתוי לבצען גדול וסיכויי התפיסה נמוכים. לפיכך יש מדיניות ענישה ראויה אמורה להרתיע נאשמים מבצוע עבירות דומות.

לענין הערכים המוגנים, ר' למשל 3641/06, צ'צ'קס נ' מדינת ישראל.

"בית-משפט זה חזר והדגיש לאורך השנים את החומרה שבה יש להתייחס לעבריינות כלכלית, ועבריינות מס בכלל זה, נוכח תוצאותיה ההרסניות למשק ולכלכלה ולמרקם החברתי, ונוכח פגיעתה הקשה בערך השוויון בנשיאת נטל חובות המס הנדרש לצורך מימון צרכיה של החברה ולפעילות התקינה של הרשויות הציבוריות. העבריינות הכלכלית, ועבריינות המס בכללה, איננה מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צורכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס - פגיעה הנעשית לרוב באמצעי מירמה מתוחכמים, קשים לאיתור."

לעתים רבות מתיחסת החברה בסלחנות לעברייני מסים, כאילו אין במעשיהם חומרה או פסול מוסרי או ערכי - ולא היא. המנעות תשלום מסים חותרת תחת ערכים חברתיים בסיסיים של שוויון בנשיאה בנטל ומכל בחינה שקולה לשליחת יד לקופת הציבור. משכך, נקודת המוצא היא, כי יש לראות את עברייני המס ככל עברייני אחר שולח ידו ברכוש חברו - בהבדל שסיכויי תפיסתו של עברייני המסים נמוכים יותר ורווחיו לרוב גבוהים יותר מאלו של גנב "רגיל", והוא אף אינו משלם את מחיר ההוקעה החברתי אותו משלם עברייני רכוש אחר. לפיכך, על מדיניות הענישה לתת ביטוי לקלון שבעבירות מסים ולכך שאין הבדל בין מי שמתחמק מתשלום מס אמת ובין מי ששולח יד לרכוש חברו.

ר' בהקשר זה רע"פ 7135/10 חן נ' מדינת ישראל, בפסקה יא':

"יש המתפתים לראות עבירות מס, שאין הנגזל האינדיבידואלי בהן ניצב לנגד העיניים והרי הוא הציבור כולו, 'חסר הפנים' כביכול - במבט מקל. לא ולא. אדרבה, בית משפט זה, עוד משכבר הימים, ראה אותן בחומרה וקבע 'כמדיניות רצויה, שלא לאפשר ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות כשהמדובר בעבירות פיסקליות' (ע"פ 4097/90 בוירסקי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] מיסים ה(1); שציטטה המשיבה). אכן, רבים מעברייני המס הם אנשים שייראו כנורמטיביים ביסודם, אשר לא ישלחו יד לכיס הזולת - אך אינם נרתעים משליחת יד לכיס הציבורי. לכך מחיר בענישה" (ראו בנוסף: רע"פ 74/13 חלילו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (17.4.2013); רע"פ 7790/13 חיים נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (20.11.2013); רע"פ 5358/12 שוקרון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10.7.2012)).

פסיקה עקבית קובעת, כי בעבירות מסים יש להחמיר עם העבריינים לשם הרתעה, בשל הקלות שבביצוע העבירות והקושי לאתר מבצעייהן. בפסיקה ניתן דגש על הערך החברתי העומד בבסיס החובה לשלם מסים ולשאת בנטל הכללי ועל הפגיעה החברתית והכלכלית הנגרמות כתוצאה מהן. כן נפסק לא אחת, כי לנסיבות האישיות של העברין יש משקל נמוך. ר' למשל רע"פ 7964/13, יוחנן רבינשטיין נ' מדינת ישראל (פסקה 9):

חומרתן של עבירות המס נעוצה בפגיעתן הקשה בערך השוויון, העומד ביסוד חובת תשלום המס. ההתחמקות הבלתי חוקית מתשלום מס אמת, מגדילה את עול המס המוטל על אזרחי המדינה, והיא פוגעת בקופה הציבורית. אין צריך לומר, כי באותה שעה, המתחמק ממס נהנה משירותיה של המדינה, הממומנים מכיסיהם של אזרחים שומרי חוק. חומרה זו היא שהביאה למדיניות ענישה מחמירה הנלווית לעבירות המס, ובמסגרתה יש לבכר את האינטרס הציבורי על פני שיקולים הנוגעים לנסיבותיו האישיות של המבקש ולקשייו הכלכליים. ככלל, הרשעה בעבירות מס תגרור אחריה הטלת עונש מאסר מאחורי סורג ובריא לצד הטלתו של קנס כספי, אשר נועד לפגוע בכדאיות הכלכלית של ביצוע העבירות.

ר' גם רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (20.2.2013) [פורסם בנבו]:

"בית משפט זה כבר קבע, לא אחת, כי עבירות המס מתאפיינות בחומרה יתרה נוכח פגיעתן הישירה- בקופה הציבורית, והעקיפה- בכיסו של כל אזרח, ולאור חתירתן תחת ערך השוויון בנשיאת נטל המס [...]. לאור הלכה זו הותוותה בפסיקה מדיניות הענישה, לפיה יש לגזור את דינם של עברייני המס תוך מתן הבכורה לשיקולי ההרתעה, ולהעדיף על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם [...]. עוד נקבע, כי בגין עבירות אלו, אין להסתפק, ככלל, בהשתת עונש מאסר, אשר ירוצה בעבודות שירות, אלא יש למצות את הדין עם העבריינים באמצעות הטלת עונש מאסר בפועל, המלווה בקנס כספי".

וכן ר' רע"פ 5060/04, הגואל, רע"פ 4791/08, כהן, רע"פ 7450/09, רע"פ 2843/11, אבו עיד, עפ"ג 2444-03-11, ג'בר, רע"פ 7790/13, חיים, רע"פ 1866/14, אופיר זקן ועוד, רע"פ 5064/14, רבחי נתשה נ' מדינת ישראל, רע"פ 2259/16, חנוכיב.

בקביעת מתחם העונש בתיק זה אביא בחשבון בצד החומרה את העובדה שהנאשם פעל לאורך כחמש שנים, במהלך דיווח רק על חלק קטן מהכנסותיו והתחמק מתשלום מסים על עיקרן. מנגד, מבלי להקל ראש בעבירות בהן הורשע הנאשם, ביחס לתיקי מסים מדובר בהכנסות הנמצאות בצד הנמוך, אשר ניתן היה להמירן בכופר כסף.

לאור אלה, מתחם העונש ההולם את העבירות הוא מאסר, לתקופה שבין מספר חודשים, אותה ניתן לרצות בעבודות שירות, ועד שנה וכן קנס כספי.

נסיבות אשר אינן קשורות לעבירות

הנאשם יליד 1976, נשוי ואב לשניים. רופא שיניים במקצועו ואין לחובתו הרשעות קודמות. בעבר היה בעל מרפאה עצמאית, אך כיום עובד כשכיר.

מתסקיר שירות המבחן עולה, כי הנאשם מקבל אחריות למעשיו, אך אינו מפנים את חומרתם, ומציגם באופן מצומצם. להערכת השירות, הנאשם עלול לפעול בניגוד לחוק כאשר קיים פיתוי לרווח כספי מהיר, והדבר מהווה סיכון לביצוע עבירות נוספות. מנגד העריך השירות, כי אין לנאשם דפוסים עברניים מושרשים וכי ההליך המשפטי הביא להרתעתו.

לאור אלה, המלצת שירות המבחן היא להשית על הנאשם עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות.

דין והכרעה

לזכות הנאשם זקפתי את הודאתו במיוחס לו, המבטאת הכרה בפסול שבמעשים. כמו כן היה בהודאה כדי לחסוך בזמן שיפוטי יקר.

עוד הבאתי בחשבון את חלוף הזמן הרב מאז ביצוע העבירות והשיהוי בהגשת כתב האישום, כחמש שנים מאז ביצוע העבירות האחרונות.

בשונה מב"כ המאשימה, לא ראיתי כי תסקיר שירות המבחן מציג תמונה שלילית של הנאשם. מהתסקיר עולה כי מדובר באדם נורמטיבי, אשר גם אם יש לו חולשות אופי מסוימות, העבירות בן הורשע חריגות לדרכו וההליך הביא להרתעתו.

עוד הבאתי בחשבון כי הנאשם הסיר את עיקר המחדל, וכי הגיע להסדר תשלומים ביחס ליתרת החוב שנותר, ויש בסיס להנחה שישלמו. אמנם אין מדובר בחסד שעשה הנאשם עם המדינה, שכן מדובר בחוב שעליו לשלמו, אך יש בכך כדי ללמד על חרטתו של הנאשם ועל מאמציו לתקן את הנזק אשר גרם.

במיוחד דברים אמורים בשים לב לכך שלו היה הנאשם מסיר את מחדליו מבעוד מועד, אפשר ויכול היה להמיר את ההליך הפלילי בהליך כופר מנהלי.

לפיכך גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. ארבעה וחצי חודשי מאסר בפועל, אשר ירוצו בעבודות שירות. תחילת ריצוי העונש ביום 4.7.18. ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב עד השעה 8:00 במשרדי הממונה על עבודות שירות במחוז הדרום. ככל שיהיה צורך בשינוי מקום ההשמה או מועד תחילת הריצוי, הדבר יעשה על ידי ממונה עבודות שירות ללא צורך בצו שיפוטי נוסף.
- ב. ארבעה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא פשע תוך שלוש שנים מהיום.
- ג. שני חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא

פשע תוך שלוש שנים מהיום.

ד. קנס בסך 10,000 ש"ח או חודשיים מאסר תמורתו. הקנס יחולק לעשרה תשלומים. תשלום ראשון עד ליום 1.3.19 והיתר עד הראשון בחודשים שלאחר מכן.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, ט"ו אייר תשע"ח, 30 אפריל 2018, במעמד הצדדים.